

YLI-KEMIN KALATALOUSALUE

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2026

1 YLEISTÄ

Yli-Kemin kalatalousalue perustettiin vuonna 2019 yhdistämällä Kemijärven ja Yli-Kemin kalastusalueet. Kalatalousalueen kotipaikka on Kemijärvi ja sen pinta-ala on 44 503,30 hehtaaria. Sääntömääräinen yleiskokous on pidettävä huhtikuun loppuun mennessä.

Kalatalousalueen tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävän käytön ja hoidon järjestämiseksi.

2 TOIMINTA

Vuoden 2026 toiminta ja tavoitteet

Toimintavuoden keskeiset tavoitteet ovat:

- **Käyttö- ja hoitosuunnitelman (KHS) toimeenpano:** varmistetaan suunnitelman mukaiset toimenpiteet ja seuranta, jotta kalatalousalueen vesistöjen hoito ja kalakantojen kestävä käyttö toteutuvat.
- **Toiminnan ja merkityksen näkyvyyden lisääminen:** vahvistetaan kalatalousalueen tunnettua paikallisesti ja laajemmin. Viestinnällä ja yhteistyöllä tuodaan esille alueen rooli kalatalouden edistämisessä.
- **Alueen tärkeyden korostaminen ja rahoituksen turvaaminen:** varmistetaan riittävät resurssit toiminnan jatkuvuudelle ja kehittämiselle.
- **Taloudellinen kestävyys ja yhteisöllinen hyöty:** pyritään tekemään toiminnasta tuottoisaa ja hyödyllistä osakaskunnille ja alueen käyttäjille.

Hanketoiminta kalatalouden edistämismääräraha avustuksella

Kalastuksen valvonta ja nuorisotapahtumat, kaksivuotinen hanke 2026-2027

Kalatalousalueen valtuuttamat kalastusvalvojat suorittavat kalastusvalvontaa kalatalousalueen vesillä yhdessä osakaskuntien valvojien kanssa. Kalastusvalvonta toteutetaan edellisten vuosien tapaan kalastusvalvontatapahtumilla pääosin kesäkalastuskaudella. Toteutetaan toiminta vuoden aikana kalatalousalueella nuorille ja lapsille suunnattuja tapahtumia, joissa tuodaan nuorille ja lapsille kalastusta ja kalastusharrastusta tutuksi. Hankkeesta on tehty erillinen hankesuunnitelma.

Kalojen elohopea- ja haitta-aineiden valvontahankkeen valmistelu 2026

Kalatalousalueella valmistellaan Itä-Lapin alueelle kohdistuvaa kalojen elohopea- ja haitta-aineiden valvontahanketta. Valmistelutyössä kartoitetaan mahdolliset tutkimuskohteet, yhteistyötahot sekä hankkeen toteutustapa ja kustannusarvio. Työssä hyödynnetään olemassa olevaa tutkimustietoa ja arvioidaan tiedon riittävyyttä alueen kalavesien osalta. Tavoitteena

on käynnistää laajempi tutkimus- ja seurantahanke, jonka tuloksia voidaan hyödyntää kalatalouden kehittämisessä ja kalastajille suunnatussa tiedotuksessa. Hankkeelle on laadittu erillinen hankesuunnitelma.

Vuodelta 2025 jatkuvat hankkeet:

Kemijärven viehekalastuksen yhtenäislupa-alueen digikartan teko (siirtynyt vuodelle 2026)

Yli-Kemin kalatalousalueella on ollut toimiva viehekalastuksen yhtenäislupa-alue Ylä-Kemijoella ja Kemijärnessä jo entisten kalastusalueiden toiminnan aikana. Ylä-Kemijoen viehekalastusalueelle tehtiin digikartta vuonna 2024 ja vuoden 2026 aikana tullaan toteuttamaan Kemijärven yhtenäislupa-alueelle digikartan teko ja sopimuksien uusiminen osakaskuntien ja kalatalousalueen välillä.

Puro- ja jokikunnostussuunnitelmat, toteutus vuosina 2025–2026

Hanke on jatkoa vuoden 2024 ja toimintavuoden aikana toteutetulle virtavesikunnostuksen kartoitushankkeelle. Hankkeessa laaditaan kunnostussuunnitelmat Sallan kunnassa sijaitseville Pekelojalle ja Tielto-ojalle sekä Kemijärvellä Siltaojalle ja Javarusjoelle. ja suunnitelma voidaan laatia myös Soinajoelle. Hankkeelle on laadittu erillinen hanke suunnitelma.

Yli-Kemin ja Kemijärven viehekalastuksen yhtenäislupa-alueet

Toimintaa kehitetään käytettävissä olevissa resursseissa. Yli-Kemin ja Kemijärven yhtenäislupa-alueiden kalatalousalueelle tuleva tuotto käytetään kalanpoikasten istutuksiin ja kalavesien hoitoon.

Kalastuksenvallonta

Kalastuksen valvontaa toteutetaan sekä kalatalousalueen omien valvontatehtävien muodossa että tarjoamalla osakaskunnille kalastuksen valvontapalveluita heidän vesialueilleen palvelusopimusten kautta. Kalastuksenvallontaa varten on laadittu erillinen valvontasuunnitelma. Lisäksi järjestetään osakaskuntien ja kalatalousalueen yhteinen valvontatapahtuma, josta tiedotetaan sekä ennen tapahtumaa että sen aikana mediassa. Tapahtuman yhteydessä tuodaan esille kalatalousalueen toimintaa.

3 YLEISKALASTUSOIKEUKSIEN KORVAUSTEN JAKAMINEN VESIALUEIDEN OMISTAJILLE

Elinvoimakeskus tilittää kalatalousalueelle omistajakorvausvarat, jotka kalatalousalue jakaa edelleen vesialueiden omistajille. Omistajakorvaukset jaetaan käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti.

4 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

Kalatalousalue on edustajiansa kautta mukana Lohijokitiimissä, Lapin Liiton vaelluskalatyöryhmässä, ELY-keskuksen yhteistyöryhmässä sekä Kemijärven säännöstelyn seurantaryhmässä. Lisäksi kalatalousalue osallistuu pumppuvoimahankkeiden seurantaryhmiin. Kalatalousalue on kielteinen kanta pumppuvoimalahankkeisiin ja uusiin vesivarastoihin. Kalatalousalueella on myös edustaja Kemijoen vesienhoitosuunnitelman yhteistyöryhmässä.

Lapin liiton koordinoima Vaelluskalatyöryhmä toimii aktiivisesti ja pitkäjänteisesti Kemijoen ja Ounasjoen vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. Vuonna 2016 perustettuun työryhmään kuuluu paikallisia toimijoita ja alueen vaelluskala-asiantuntijoita. Tavoitteensa saavuttamiseksi työryhmä on laatinut toimenpidesuunnitelman Kemi- ja Ounasjoen vaelluskalakantojen elvyttämiseksi.

Kemijärven kaupunki, Lapin ELY-keskus, Yli-Kemin kalatalousalue ja Kemijoki Oy ovat sitoutuneet yhdessä toteuttamaan ja rahoittamaan Kemijärven säännöstelyä koskevia kehittämissuosituksia. Säännöstelykäytäntöä koskevat suositukset ovat samat kuin aiemmin voimassa olleet. Muut suositukset liittyvät vapaaehtoiisiin rannankunnostuksiin, kalatalouteen, virkistyskäyttöön ja tiedotukseen.

Lohijokitiimi ry on vuonna 2001 Kemi- ja Ounasjokivarren kuntien sekä entisten kalastusalueiden perustama yleishyödyllinen yhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää merilohen kotiuttamista Kemi- ja Ounasjokeen.

5 VIESTINTÄ

Toimintavuoden viestintä ja sen tavoitteet

Edistetään paikallisen kotimaisen kalan käyttöä ja tiedotetaan alueen tapahtumista muun muassa kalatalousalueen verkkosivujen kautta. Tuodaan esille kalatalousalueen merkitystä sekä korostetaan toiminnan rahoituksen turvaamisen tärkeyttä. Kalatalousalueelle on laadittu viestintäsuunnitelma vuosille 2026-2030, jota toteutetaan toimintavuoden aikana.

6 TOIMINNAN RAHOITUS

Kalatalousalue rahoittaa toimintansa vuotuisella toimintamäärärahalta ja kalatalouden edistämismäärärahalta sekä palvelumyynneillä.

7 TOIMINTASUUNNITELMAN VUOSIKELLO

Kevät maalis- touko- kuu	<ul style="list-style-type: none"> - Kalatalousalueen yleiskokous ja sen päätökset - Hallituksen kokous 2 kpl - Viehekalastuksen yhtenäislupa-alueiden toiminta - Hanketoiminta ja kalastuksen valvonta - Kalatalousalueen edustajat osallistuvat kalatalousalueelle tarkoitettuihin koulutuksiin ja kokouksiin
Kesä kesä- elokuu	<ul style="list-style-type: none"> - Viehekalastuksen yhtenäislupa-alueiden toiminta - Hanketoiminta ja kalastuksen valvonta - Kalastuksenvalvontatapahtuma Kemijärvellä (osakaskunnat ja kalatalous- alue)
Syksy syksy- mar- raskuu	<ul style="list-style-type: none"> - Hanketoiminta raportointi - Viehekalastuksen yhtenäislupa-alueiden toiminta - Hanketoiminta ja kalastuksen valvonta - Hallituksen kokous 1 kpl
Talvi joul- helmi- kuu	<ul style="list-style-type: none"> - Hallituksen kokous 1 kpl, vuoden 2027 toiminnan suunnittelu - Kalatalousalueen edustajat osallistuvat kalatalousalueelle tarkoitettuihin koulutuksiin ja kokouksiin - Kalastuksenvalvonta